

Undervisningsbeskrivelse

Termin	Maj-juni 2025
Institution	Kolding Hf og VUC
Uddannelse	HFe.
Fag og niveau	Historie B
Lærer(e)	Jacob Damgaard Møgeltoft
Hold	Nhib125s2408 – Hfe enkeltfag som net/fjernundervisning.
Materialer	Følgende onlinematerialer er brugt i undervisningen, og må derfor tilgås til eksamen på følgende platforme – Systime og OneNote: • Kompendiet - <i>Historikerens værktøjskasse og introduktion til historie, Kolding HF og VUC</i> – på OneNote • Ibogen "Vores Verdenshistorie", af Peter Fredriksen, Columbus forlag via Systime online • Ibogen "Danmark – tider og temaer" af Carl Johan Bryld, via Systime online. • OneNote – alle opslag fra timen + egne noter. • Egne noter på computeren. • Ang. ordbøger: Alle online-ordbøger kan anvendes til prøver. Dog må der ikke anvendes online-ordbøger, der har funktioner, som kan oversætte længere tekststykker fra fx engelsk til dansk og omvendt eller fra engelsk til arabisk og omvendt. Du må medbringe fysiske ordbøger i det omfang, du selv ønsker det. Der må hverken bruges fysiske eller online ordbøger i forbindelse med delprøve 1 i matematik, da det er en prøve uden hjælpemidler. Generelt må oversættelsesfunktioner ikke benyttes til nogen prøver. Det gælder også de oversættelsesfunktioner, der ligger i fx Word og OneNote. Det bliver betragtet som snyd at bruge oversættelsesfunktioner i forbindelse med eksamen.

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Forløb 1	Introduktion til historiefaglige begreber og metode.
Forløb 2	Antikkens Grækenland – demokratiets vugge
Forløb 3	Byzans og Europa i middelalderen
Forløb 4	Opdagelsernes tid – den tidlige globalisering ca. 1300 - 1700
Forløb 5	Oplysningstiden og ideologernes tid
Forløb 6	Danmark – fra enevælde til demokrati ca. 1660-1901
Forløb 7	Ideologier og verdenskrige ca. 1917-1991
Forløb 8	Historieopgave
Forløb 9	Danmark – fra velfærdssamfund til videnssamfund ca. 1945-2019

Forløb 1	INTRODUKTION TIL HISTORIEFAGLIGE BEGREBER OG METODE
Indhold	• Michael Bork: Historikerens værktøjskasse. Kompendie til HF-elever. • Bryld, Carl-Johan 2010. Verden før 1914 – i dansk perspektiv (i-bog). Århus: Systime. Afsnit "Metode- https://verdenfoer1914.systime.dk/?id=p689 • Hvem ejer historien? Introduktionsvideo fra HistorieLab på YouTube - https://www.youtube.com/watch?v=BkxUj-eLLuk • En kort film om kildekritik. Introduktionsvideo til kildekritik fra Rigsarkivet - https://www.youtube.com/watch?v=Sp_DkxBqEcA • Om Kildekritik på www.kilder.dk • Introduktionsvideo til historiebrug fra HistorieLab - https://www.youtube.com/watch?v=i1wpV0qSERc
Omfang:	• <u>Ca. 10 timer</u> • Sidetal: 35 sider.
Særlige fokus-punkter	• Indhold: Hvad er historie, en præsentation af historiefagets genstandsområde, en præsentation af historiefagets centrale begreber, en præsentation af fagets metoder • Begreber: Afsender, aktør, brug og misbrug af historien, den store og den lille historie, første-/andenshåndskilde, historiefagets genstandsområde, historiefagets genstandsfelter, historisk kontekst, historisk tid, forhistorisk tid, kilder, kildekritik, levn/beretning, metode, modtager, periodisering, synspunkt, synsvinkel, struktur, tilblivelsessituation, repræsentativitet, primær/sekundær kilde, tendens, troværdighed, direkte og indirekte årsager,
Væsentligste arbejdsformer	• Net-undervisning, individuelt arbejde, og virtuelle arbejdsformer.

Forløb 2	ANTIKKENS GRÆKENLAND – DEMOKRATIETS VUGGE
Indhold	<u>Primærlitteratur</u> • Herodot om oraklet i Delfi, Xenofon om kvinden, Perikles om Athens demokrati, Thukydide om det at føre krig, Den gamle oligarkis kritik af Athens demokrati, - alle hentet fra ibogen Vores Verdenshistorie. <u>Sekundærlitteratur</u> • Fra ibogen – Vores Verdenshistorie af Peter Frederiksen: • Kapitel 2 - Antikkens Grækenland - demokratiets vugge + Indledning + Den græske kolonitid + Krigen mod Perserne + Demokratiets vugge + Perikles og det athenske demokrati + Modstand mod demokratiet og den peloponesiske krig + Græsk kultur + Overblik <u>Supplerende materiale</u> • Dokumentar: Hvordan grækerne ændrede verden. (Sprog: Engelsk, tysk og græsk) • Kernebegrebsark
Omfang:	• <u>Ca. 14 timer.</u> • Sidetal: ca. 40 sider
Særlige fokuspunkter	• Indhold: Antikken, med særligt fokus på polis og dens indbyggere, og styreformer i Athen og Sparta samt kvindens stilling. • Begreber: Polis, samfundsklasser og borgerrettigheder, styreformer - monarki, aristokrati, demokrati, oligarki, tyranni, opdragelse og kvindens stilling.
Væsentligste arbejdsformer	• Net-undervisning, individuelt arbejde og virtuelle arbejdsformer.

Forløb 3	BYZANS OG EUROPA I MIDDELALDEREN
Indhold	<u>Primærlitteratur</u> • Kejser Justitians lov 538, Umarpagten, Ibn Sina om lægekunsten, Traktat mellem muslimsk og kristen fyrste 713, Dukas om Konstantinopels fald, Gregor om kirkens fritagelse af skat, Benedikts klosterregel, Walter af Henley om at drive landbrug, Munkeberetning om ægteskab, Om ærbarhed og at pleje sin mand, Det medicinske fakultet om pesten, Pave Urban II kalder til korstog (uddrag), Skøder og testamenter efterladt af korsfarere. <u>Sekundærlitteratur</u> • <i>Fra ibogen – Vores Verdenshistorie af Peter Frederiksen:</i> • Kapitel 4: Byzans og de muslimske imperier: Indledning + Det Byzantiske rige + De muslimske imperier + Livet i de muslimske imperier + Det muslimske Spanien og Osmannerriget + Konstantinopels fald 1453 + Overblik • Kapitel 5: Middelalderens Europa - kirken i centrum: Indledning + Den tidlige middelalder + Høj- og senmiddelalderen - Kirken + Livet i høj- og senmiddelalderen + Kulturmøde mellem kristne og muslimer + Overblik <u>Supplerende materiale</u> • Kernebegrebsark
Omfang	• <u>18 timer</u> • Sidetal: ca. 70 sider
Særlige fokus-punkter	• Indhold: Byzans og muslimsk kultur og skikke, muslimske Spanien og Osmannerriget, Konstantinopel, Europa i middelalderen, kirke og kejser, Rom, kirkens magt, klostre, frankerriget, feudalisme, landbrugs-samfund, vasalsamfund, handel og bysamfund, kvinderne, korsfarer, den sorte død, korstog. • Begreber: Muslimer og kristne, muslimsk ekspansion, kirke og kejser, pavemagt, klostre, munke, biskopper, feudalisme, vasalforhold, handel og landbrug, adel, korsfarer, korstog, pesten, ægteskabsregler, testamente, skøde, kulturmøder, historiesyn.
	• Net-undervisning, individuelt arbejde og virtuelle arbejdsformer.

Væsentligste arbejdsformer	
----------------------------	--

Forløb 4	OPDAGELSERNES TID – DEN TIDLIGE GLOBALISERING CA. 1300-1700
Indhold	<u>Primærlitteratur</u> • <i>Kildeopgaver til fremstillinger af opdagelserne + opfattelsen af opdagelserne fra Flemming Kilskov Madsen og Henrik Skovgaard Nielsen: Opdagelserne – kulturmøder eller kultursammenstød, Gyldendal, s. 66 – 74</i> • Marco Polos beretning, Guinea krøniken, Handlen i Kalikut, Manuel I's brev til Ferdinand og Isabella, Mandevilles rejsebeskrivelse, Columbus' logbog 1492, Thomas Mun om udenrigshandlens betydning. <u>Sekundærlitteratur</u> • <i>Fra ibogen – Vores Verdenshistorie af Peter Frederiksen:</i> • Kapitel 9: Opdagelsernes tid - den tidlige globalisering + Indledning + Euro-pæerne drager ud + Søvejene udforskes + Vasco da Gama og portugisernes handelsimperium + Forudsætninger og motiver + Christopher Columbus + Den nye verden + Den tidlige globalisering + Den voksende verdenshandel + Overblik <u>Supplerende materiale</u> • Introfilm: Columbus Day: Christopher Columbus Sets Sail History • Kernebegrebsark
Omfang	• 16 timer • Sidetal: ca. 35 sider
Særlige fokus-punkter	• Indhold: Marco Polo, søvejen til Indien, Vasco da Gama, opdagelsesrejsende, skibsteknologi, Christopher Columbus, spanske kongemagt, Bartolomé de las Casas, den nye verden, kolonier, aztekerne, erobringen af Tenochtitlan, Sahagun, religion og kulturmødet, sygdomme, handelskompagnier, merkantilisme, globalisering. • Begreber: Søfarer, søvejen til Indien, krydderijagten, portugisiske og kinesiske opdagelsesrejsende, verdenskort, Christopher Columbus, spanske kongemagt, den nye verden, koloniserede områder, aztekerne, Syd- og Mellemamerika, Hanan Cortez, religion og kulturmødet, sygdomme, handelskompagnier, merkantilisme, globalisering.

Væsentligste arbejdsformer	• Net-undervisning, individuelt arbejde og virtuelle arbejdsformer.
-----------------------------------	---

Forløb 5	OPLYSNINGSTIDEN OG IDEOLOGIERNES TID
Indhold	<u>Primærlitteratur</u> • Gud skaber konger, Bekendtgørelse om afskaffelse af religionsfriheden, Louis de Ruoy om kongens morgenkur, Fabriksregler fra Whitaker and Sons 1851, Børnearbejde, Brev fra Boston korrespondancekompagni, Kongens bekendtgørelse om at undertrykke oprør, Uafhængighedserklæringen (uddrag), Abigail Adams brev om kvindernes ret, om lovenes ånd, Menneskerettighedserklæringen (uddrag), Vi bønfaller deres majestæt, Erklæring om kvindens og borgerindens rettigheder, Roussau og Mary Wollenstonecraft om kvinden, Billede: Franske frivillige drager i krig, Adam Smith om markedsøkonomi, Det kommunistiske manifest (uddrag), John Stuart Mill om statsmagts ansvar. <u>Sekundærlitteratur</u> • <i>Fra ibogen – Vores Verdenshistorie af Peter Frederiksen:</i> • Kapitel 10: Oplysningstiden - revolutionernes kraft + Indledning + Enevældens Frankrig + Den industrielle revolution i England + Industrialiseringens konsekvenser og virkninger + Den amerikanske revolution + Den franske revolution + Kvinderne og den franske revolution + Efter revolutionen + Overblik • Kapitel 11: Ideologiernes tid - kampen om det gode samfund + Indledning + Ideologier i en historisk sammenhæng + Liberalismen + Socialismen + Social-liberalismen + Konservatismen + Overblik <u>Supplerende materiale</u> • Kernebegrebsark
Omfang:	• Ca. 25 timer - • Sidetal: ca. 70 sider.
Særlige fokuspunkter	• Indhold: Solkongens hof, monarkiet i Frankrig, Industriel revolution i England, landbruget, tekstilindustri, transport, jernbane, industrialisering og konkurrence, den amerikanske revolution, kvindernes situa-

	tion, uafhængighedskrigen, de forenede stater, den franske revolution, oplysningsfilosoffer, Stormen på Bastillien, revolution, ideologier, liberalisme, socialisme, socialliberalisme, konservatisme • Begreber: Solkongen, Ludvig d. 14, enevælde, landbruget, tekstilindustri, transport, jernbane, fabrik og industri, børnearbejde, Boston Tea Party, de forenede stater, uafhængighedserklæring, forfatningen, tredeling af magten, frihed, lighed, ytringsfrihed, ejendomsret, uafhængighed, menneskerettigheder, stændersamfund, klagebreve, revolution, militærdiktatur, nationalstaten, ideologier, idealistisk og materialistisk historiesyn, liberalismen, Adam Smith, markedsøkonomi, socialisme, Karl Marx, kommunisme, Socialliberalisme, John Stuart Mill, konservatisme.
Væsentligste arbejdsformer	• Net-undervisning, individuelt arbejde, og virtuelle arbejdsformer.

Forløb 6	DANMARK – FRA ENEVÆLDE TIL DEMOKRATI – CA. 1660-1901
Indhold	<u>Primærlitteratur</u> • Otte Buddinge bøndernes bønsskrift 1770, Forordning om godsejeres og fæstebønderes rettigheder 1787, Udskiftning i Årslev 1768+1795, Erich Pontoppidan om bøndernes husflid 1759, Bonden Søren Pedersen om Havrebjerg 1818, A.F Bergsøe om købstænderne og landbruget 1845, Orla Lehmann om bøndernes interesser 1841, De københavnske nationalliberales resolution 1848, Peter Vedel i brev fra Berlin 1848, artikel i Sorø Amtstidende om andelsmejeriet 1886, Viborg Landøkonomiske Forening opfordrer til jernbanebyggeri 1846, A.F Bergsøe om lavsvæsen og næringsfrihed 1846, Estrups tale i rigsrådet 5/1-1865, <u>Sekundærlitteratur</u> • Carl-Johan Brylids "Danmark - tider og temaer": • Kapitel 4 - Enevælde og oplysning + Grundfremstilling - enevælde, oplysning og nationalisme + Den nye enevældestat + Kongen, regeringen og rådgiverne + Modernisering af staten + Militæret og hoffet + Et fattigt land + Den oplyste enevælde + De store landboreformer + Bondens frigørelse + reformernes resultater + den blomstrende handel + voksende pengeøkonomi + Krig og krise + Test din viden

	• Kapitel 5 - Nationalisme, demokrati og klassesamfund + Grundfremstilling + Fra krise til fremgang + Sprækker i enevældens mur + Enevældens fald 1848 + De slesvigske krige 1848-1864 + Krigen 1864 - tabet af Slesvig + Landbruget moderniseres + Kapitalismen på vej + Industrialismens fremmarch + De store vandringer + 1866 grundloven og forfatningskampen + Partiernes dannelse - Venstre og Højre + Kampen om parlamentarismen 1875-1901 + Test din viden Supplerende materiale • TV-serien: Historien om Danmark - Historien om Danmark ◦ Afsnit 8 - Grundloven, folket og magten ◦ Afsnit 9 - Det svære demokrati • Kernebegrebsark
Omfang:	• 25 timer • Sidetal: ca. 75 sider inkl. TV-serie afsnit.
Særlige fokus-punkter	• Indhold: Enevælden som styreform, oplysningstanker og samspillet mellem de to, kongeloven, centraladministration, oplyst enevælde, landboreformerne, danske kolonier, landbrugskrise, tabet af Norge, stænderforsamlinger, bønder og borgerskab, nationalliberale, fri forfatning, Grundloven 1849, de slesvigske krige, tabet af Dannevirke og Dybbøl, andelsbevægelsen, industrialisering, udvandringen, 1866 Grundlov, partierne Venstre og Højre, provisorielovgivning, • Begreber: Feudalisme, enevælde, stændersamfund, oplysningssiderne, geheimekoncil, regering, rådgivere, konge, lenssystem, amter, modernisering, centraladministration, stavnsbånd, Struensee og Caroline Mathilde, udskiftning, fæstebonde, selveje, hjulplov til svingplov, pengeøkonomi og manufaktur, stænderforsamlinger, bønder og borgerskab, nationalliberale, fri forfatning, tabet af krigen i 1864, andelsbevægelsen, jernbaner og dampskibe, lavsvæsen, næringsfrihed, parlamentarisme, Venstre, Højre, Socialdemokrater, samfundsklasser.
Væsentligste arbejdsformer	• Net-undervisning, individuelt arbejde og virtuelle arbejdsformer.

Forløb 7	IDEOLOGIER OG VERDENSKRIGE CA. 1917-1991
Indhold	<u>Primærlitteratur</u> • Derfor blev jeg nazist, Bemyndigelsesloven, Rigsborgerloven, Min tid i Hitlerjugend, Årsagerne til børskrakket, Depressionens menneskelige omkostninger, Det er fuldkommen absurd, Made in Moscow, Atlanterhavserklæringen, Kvinder, børn, alle, Mit virke i Belzec, Jalta-aftalen, Potsdamaftalen, Sovjetunionens sikkerhed, Truman-doktrinen, Marshall-planen, USA's politiske pression, Churchill om samarbejde i Europa, Fædrelandenes Europa, Dom for opstand mod staten, DDRs skolepolitik, Det socialistiske menneske, En opposition er nytteløs, DDR er en ren stat, Neues Forum. <u>Sekundærlitteratur</u> • Fra Peter Frederiksens Vores Verdenshistorie: • Kapitel 17 - Ideologiernes kamp - magten, staten og folket + Indledning + Tyskland: Den første republik og konsekvenserne af Første Verdenskrig + Tyskland: Nazisternes vej til magten + Tyskland: Nazismens ideologi + Tyskland - føreren og folket + USA efter Første Verdenskrig + USA -børskrakket og depressionen + USA - individet og staten + Overblik • Kapitel 18 - Ideologiernes krig - fra varm til kold krig + Indledning + Starten på Anden Verdenskrig i Europa og USA's indtræden + Holocaust + Anden Verdenskrigs afslutning + Forhandling af freden + Jerntæppet i Europa + Ny amerikansk udenrigspolitik + Kold krig i Asien + Overblik • Kapitel 21 - Europa under Den kolde krig - det delte Europa + Indledning + Det vesteuropæiske forbrugssamfund + Det europæiske fællesskab + De østeuropæiske folkedemokratier + Livet i DDR og Berlinmuren + Gorbatjov til magten og udviklingen i DDR + Murens fald og opløsningen af DDR + Overblik <u>Supplerende materiale</u> • Kort dokumentar – Første Verdenskrig 1914-1918 • Kort dokumentar - Anden Verdenskrig - Anden Verdenskrig del 1 ud af 3 • Kort dokumentar – Den kolde krig - Den kolde krig • Kernebegrebsark
Omfang:	• 30 timer. • Sidetal: 120 sider.

Særlige fokus-punkter	• Indhold: Russiske revolution, Versaillesfreden og Tysklands situation efter 1. Verdenskrig politisk og økonomisk, Weimarrepublikken, fremkomsten af NSDAP, nazismens ideologi, Hitlers vej til magten, Holocaust. To alliancesystemer, styrkeforholdet mellem øst og vest, blokdeling, våbenkapløb, Europæisk samarbejde, EF, DDR, Berlinmuren, Sovjets og DDRs opløsning. • Begreber: Lenin, Stalin, Versaillestraktaten, Dolkestødslegenden, Inflation, Weimarrepublikken, nazisme, étpartisystemer, racisme. Holocaust, Hitler, Den endelige løsning, Jerntæppe, Truman-doktrinen, blokdeling, alliancer, Europas deling, Atlantpagten, kapitalisme, kommunisme, USA, Sovjet, supermagter, atomvåben, rustningskapløb, EF, Berlinmuren, DDR.
Væsentligste arbejdsformer	• Net-undervisning, individuelt arbejde, og virtuelle arbejdsformer.

Forløb 8	HISTORIEOPGAVE
Indhold	Opgaven er opbygget således, at eleverne selv kunne vælge mellem to forskellige kildesæt – et om den franske revolution og et om den kolde krig. • Kompendiet <i>Den komplette guide til historieopgaven</i> af Michael Bork, Kolding Hf og VUC
Omfang	• 18 timer • Sidetal: Kompendiet: 25 sider + et kildesæt ca. 10 sider.
Væsentligste arbejdsformer	• Net-undervisning og individuelt arbejde med mulighed for vejledning og skrive tid på skolen og mulighed for hjælp fra læreren. Resten af opgaven skrives hjemme.

Forløb 9	DANMARK – FRA VELFÆRDSSAMFUND TIL VIDENSSAMFUND ca. 1973-2011
Indhold	<u>Primærlitteratur</u> • En landmand fortæller i 1977, Hans Rasmussen – formand for Dansk Metalarbejderforbund 1965, Fra Socialdemokratiets program 1945, Statsminister Viggo Kampmann 1960, Mogens Lykketoft om velfærdsstaten, Statsminister Anker Jørgensen 1976, Poul Schlüters tale i folketinget 1982, Poul Nyrups nytårstale (kort uddrag) 1999, <u>Sekundærlitteratur</u> • Fra Carl-Johan Bryld: Danmark - tider og temaer: • Kapitel 8 - Det moderne velfærdssamfund 1945-1973 + Grundfremstilling + Efterkrigstidens store beslutninger + Økonomien i slæbesporet + Det økonomiske gennembrud 1957-1973 + Landbruget revolutioneres + En ny industriel revolution + Velfærdsstaten folder sig ud + Den ambitiøse socialpolitik + Omsorg og uddannelse + Den svære styring + Test din viden • Kapitel 9 - Et videnssamfund i globaliseringens tegn + Grundfremstilling + Krisen rammer Danmark + Et politisk system i skred + De svage regingers kamp mod krisen + En ny centrum-højre kurs 1982-1993 + Socialdemokratiske regeringer i medgangstider + Nye betingelser for økonomien + Den store modernisering 1973-2019 + Test din viden • <u>Supplerende materiale</u> • Kernebegrebsark
Omfang:	• 20 timer. • Sidetal: ca. 50 sider
Særlige fokuspunkter	• Indhold: Opbygningen af velfærdssamfundet, efterkrigstidens store beslutninger, Økonomi i fremgang og krise, Landbrugets udvikling, Ambitiøs social-, uddannelses- og velfærds politik, Oliekrisen, Jordskredsvalget, bedre økonomi og modernisering. • Begreber: Atlantpagten, NATO, Marshallhjælp, højkonjunktur, stor-drift, landbrugsstøtte, industrialisering, velfærdsstat, socialpolitik, EF, EU, oliekrise, jordskredsvalg, Fremskridtspartiet, kartoffelkur,
Væsentligste arbejdsformer	• Net-undervisning, individuelt arbejde, og virtuelle arbejdsformer.